

Suvestinė redakcija nuo 2018-03-29 iki 2018-04-05

Įsakymas paskelbtas: TAR 2015-04-02, i. k. 2015-04957

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO
MINISTRAS**

**ĮSAKYMAS
DĖL LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2014–2020 METŲ PROGRAMOS PRIEMONĖS
„IŠMOKOS UŽ VIETOVES, KURIOSE ESAMA GAMTINIŲ AR KITŲ SPECIFINIŲ
KLIŪČIŲ“ ĮGYVENDINIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO**

2015 m. balandžio 1 d. Nr. 3D-245
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. rugsėjo 15 d. nutarimu Nr. 1120 „Dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos nuostatų patvirtinimo“, 9.1 ir 9.2 papunkčiais ir atsižvelgdama į 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1698/2005 (OL 2013 L 347, p. 487), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2014 m. spalio 17 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 1378/2014 (OL 2014 L 367, p. 16), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. liepos 22 d. nutarimo Nr. 722 „Dėl valstybės institucijų ir įstaigų, savivaldybių ir kitų juridinių asmenų, atsakingų už Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos įgyvendinimą, paskyrimo“, Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos, patvirtintos 2015 m. vasario 13 d. Komisijos sprendimu Nr. C(2015)842, Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. 3D-507 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“, nuostatas bei siekdama efektyviai panaudoti EŽŪFKP lėšas,

t v i r t i n u Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Išmokos už vietas, kuriose esama gamtinių ar kitų specifinių kliūčių“ įgyvendinimo taisykles (pridedama).

Žemės ūkio ministrė

Virginija Baltraitienė

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2015 m. balandžio 1 d. įsakymu Nr. 3D-245
(Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2018 m. kovo 27 d. įsakymo Nr. 3D-186
redakcija)

LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2014–2020 METŲ PROGRAMOS PRIEMONĖS „IŠMOKOS UŽ VIETOVES, KURIOSE ESAMA GAMTINIŲ AR KITŲ SPECIFINIŲ KLIŪČIŲ“ ĮGYVENDINIMO TAISYKLĖS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Išmokos už vietas, kuriose esama gamtinių ar kitų specifinių kliūčių“ įgyvendinimo taisyklės (toliau – taisyklės) parengtos vadovaujantis 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1698/2005 (OL 2013 L 347, p. 487), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2017 m. gegužės 14 d. Europos Komisijos ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 2017/825 (OL 2017 L 129, p. 1), 2014 m. kovo 11 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 807/2014, kuriuo papildomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, ir nustatomos pereinamojo laikotarpio nuostatos (OL 2014 L 227, p. 1), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2015 m. birželio 4 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 2015/1367 (OL 2015 L 211, p. 7), 2014 m. liepos 17 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 808/2014, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, taikymo taisyklės (OL 2014 L 227, p. 18), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2016 m. lapkričio 15 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 2016/1997 (OL 2016 L 308, p. 5), 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1306/2013 dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 352/78, (EB) Nr. 165/94, (EB) Nr. 2799/98, (EB) Nr. 814/2000, (EB) Nr. 1290/2005 ir (EB) Nr. 485/2008 (OL 2013 L 347, p. 549), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2017 m. kovo 13 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 2017/891 (OL 2017 L 138, p. 4), 2014 m. liepos 17 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 809/2014, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1306/2013 nuostatų dėl integruotos administravimo ir kontrolės sistemos, kaimo plėtros priemonių ir kompleksinės paramos taikymo taisyklės (OL 2014 L 227, p. 69), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2017 m. liepos 10 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 2017/1242 (OL 2017 L 178, p. 4), 2014 m. kovo 11 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 640/2014, kuriuo papildomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1306/2013 nuostatos dėl integruotos administravimo ir kontrolės sistemos ir dėl išmokų neskyrimo arba atšaukimo sąlygų bei administracinių nuobaudų, taikomų tiesioginėms išmokoms, paramai kaimo plėtrai ir kompleksinei paramai (OL 2014 L 181, p. 48), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2017 m. vasario 16 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 2017/723 (OL 2017 L 107, p. 1), 2013

m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1307/2013, kuriuo nustatomos pagal bendros žemės ūkio politikos paramos sistemas ūkininkams skiriamų tiesioginių išmokų taisyklės ir panaikinami Tarybos reglamentas (EB) Nr. 637/2008 ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 73/2009 (OL 2013 L 347, p. 608), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2017 m. lapkričio 23 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 2018/162 (OL 2018 L 30, p. 6), 2017 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 2017/2393, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, (ES) Nr. 1306/2013 dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, (ES) Nr. 1307/2013, kuriuo nustatomos pagal bendros žemės ūkio politikos paramos sistemas ūkininkams skiriamų tiesioginių išmokų taisyklės, (ES) Nr. 1308/2013, kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas, ir (ES) Nr. 652/2014, kuriuo nustatomos išlaidų, susijusių su maisto grandine, gyvūnų sveikata ir gerove bei augalų sveikata ir augalų dauginamąja medžiaga, valdymo nuostatos (OL 2017 L 350, p. 15), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. liepos 22 d. nutarimu Nr. 722 „Dėl valstybės institucijų ir įstaigų, savivaldybių ir kitų juridinių asmenų, atsakingų už Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos įgyvendinimą, paskyrimo“, Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programa, patvirtinta 2015 m. vasario 13 d. Komisijos sprendimu Nr. C(2015)842 (toliau – Programa), Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. 3D-507 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Programos administravimo taisyklės), ir Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškos ir 2016–2020 metų tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2015 m. gruodžio 4 d. įsakymu Nr. 3D-897 „Dėl Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškos ir 2016–2020 metų tiesioginių išmokų administravimo bei kontrolės taisyklių patvirtinimo“ (toliau – TI taisyklės), kitais Europos Sąjungos ir nacionaliniais teisės aktais, nustatančiais paramos žemės ūkio veiklos subjektams teikimo tvarką.

2. Šių taisyklių tikslas – nustatyti paramos pagal Programos priemonę „Išmokos už vietoves, kuriose esama gamtinių ar kitų specifinių kliūčių“ (toliau – priemonė) įgyvendinimo tvarką.

II SKYRIUS SUTRUMPINIMAI IR SĄVOKOS

3. Taisyklėse vartojami sutrumpinimai ir sąvokos:

3.1. Sutrumpinimai:

3.1.1. **Agentūra** – Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos.

3.1.2. **PPIS** – Paraiškų priėmimo informacinė sistema.

3.1.3. **ŽŪIKVC** – VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras.

3.1.4. **SG** – sutartiniai gyvuliai.

3.2. Sąvokos:

3.2.1. **Deklaruotas laukas** – paramos paraiškoje nurodytas žemės ūkio naudmenų ir (arba) kitas plotas.

3.2.2. **Deklaruotas plotas** – paramos paraiškoje nurodytų laukų, už kuriuos žemės ūkio veiklos subjektas prašo kompensacinių išmokų, plotų suma.

3.2.3. **Duomenų neatitiktis** – pateiktų duomenų nesutapimas su tikrove, kai jų nepataisius negalima tinkamai administruoti paramos, apskaičiuoti jos sumos.

3.2.4. **Ilgalaikė sankcija** – pagal paramos paraiškoje deklaruoto ploto ir faktiškai nustatyto remiamo ploto skirtumą apskaičiuojamas paramos dydžio sumažinimas, papildantis einamaisiais

kalendoriniais metais pareiškėjui taikomą sankciją. Ši sankcija gali būti pradėta išskaičiuoti iš paramos kalendoriniais pažeidimo nustatymo metais, tačiau negali būti išskaičiuojama ilgiau nei trejus kalendorinius metus po pažeidimo nustatymo metų.

3.2.5. **Kompensacinė išmoka** – teisės aktų nustatyta tvarka fiziniams ir juridiniams asmenims teikiama finansinė parama dėl gamtinių kliūčių žemės ūkio gamybai konkrečioje vietovėje negautoms pajamoms ir patirtoms papildomoms išlaidoms kompensuoti.

3.2.6. **Kontrolinis žemės sklypas** (toliau – KŽS) – natūralių gamtinių ir dirbtinių objektų (upių vagų, miško masių, kelių, pastatų ir pan.) ribojamas ar istorinės žemės naudojimo ribas turintis vientisas žemės plotas, kuriam būdingos tam tikros gamtinės savybės, vyraujantis dangos tipas, ūkinio naudojimo ypatumai ir kuriam suteiktas unikalus atpažinties kodas kontrolinių žemės sklypų duomenų rinkinyje (toliau – KŽS_DB5LT). Šio sklypo plotas naudojamas pareiškėjų deklaruotų laukų plotams kontroliuoti (KŽS visų pareiškėjų deklaruotų laukų plotų suma lyginama su minėto sklypo tinkamu paramai skirti plotu).

3.2.7. **Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registras** (toliau – Valdų registras) – valstybės registras, kuriame įregistruojamos žemės ūkio valdos ir tvarkomi jų registravimo duomenys.

3.2.8. **Neteisingas deklaravimas** – didesnio žemės ūkio paskirties žemės ploto, negu pareiškėjas valdo, ir (arba) didesnio ploto, negu jame užsiima žemės ūkio veikla, deklaravimas.

Neteisingo deklaravimo atvejais yra laikomi visi didesnio žemės ūkio paskirties žemės ploto deklaravimo atvejai, kurie yra apibrėžti TI taisyklių 7.13.1–7.13.4 papunkčiuose.

3.2.9. **Paramos gavėjas** – pareiškėjas, kuris atitinka visus priemonės reikalavimus paramai gauti ir kuriam išmokama kompensacinė išmoka.

3.2.10. **Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiška** (toliau – paraiška) – elektroniniu būdu užpildytas TI taisyklių 1 priede nustatytos formos dokumentas (į PPIS įvesti, išsaugoti ir patvirtinti duomenys), kuriuo prašoma einamaisiais metais skirti tiesioginę išmoką už plotą, susietąją paramą už gyvulius ir paramą už plotus pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos ir Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemones.

3.2.11. **Pareiškėjas** – fizinis ar juridinis asmuo, taisyklių nustatyta tvarka teikiantis paraišką gauti kompensacinę išmoką Agentūrai.

3.2.12. **Pareiškėjo ar paramos gavėjo duomenų ir dokumentų patikra** (toliau – patikra) – fizinis ir (arba) administracinis pareiškėjo ar paramos gavėjo pateiktų duomenų ir dokumentų patikrinimas.

3.2.13. **Sankcija** – pareiškėjui ar paramos gavėjui taikomas paramos dydžio sumažinimas, paramos teikimo nutraukimas, reikalavimas grąžinti visą ar dalį išmokėtos sumos, apribojimo teikti paraiškas nustatymas ir (arba) kitos poveikio priemonės už su prašoma arba gauta parama susijusių įsipareigojimų nevykdymą ir (arba) nustatytų reikalavimų nesilaikymą.

3.2.14. **Žemės ūkio naudmenų ar kitas laukas** (toliau – laukas) – vieno žemės ūkio veiklos subjekto dirbamas vientisas žemės ūkio naudmenų ar kitas plotas.

3.2.15. **Žemės ūkio paskirties žemė** – bet koks žemės plotas, naudojamas kaip ariamoji žemė, daugiametė ganykla arba pieva, arba daugiamečiams pasėliams auginti, kaip apibrėžta reglamento (ES) Nr. 1307/2013 4 straipsnyje.

3.2.16. **Žemės ūkio valdos ar jos dalies perdavimas** – Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registro nuostatų ir kitų šio registro administravimą reglamentuojančių dokumentų

nustatyta tvarka atliekamas žemės ūkio valdai priklausančių objektų ar jų dalies nuosavybės teisės ar naudojimo teisės perdavimas nuomos, panaudos ar kitais pagrindais kitam žemės ūkio veiklos subjektui, paliekant tą patį unikalų valdos atpažinties kodą.

4. Kitos šiose taisyklėse vartojamos sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatyme, Programoje, Programos administravimo taisyklėse ir kituose teisės aktuose.

III SKYRIUS

PRIEMONĖS PRIORITETAI, TIKSLINĖS SRITYS IR KOMPLEKSINIAI TIKSLAI

5. Priemonės prioritetas – atkurti, išsaugoti ir pagerinti su žemės ūkiu ir miškininkystės susijusias ekosistemas.

6. Priemonės tikslinės sritys:

6.1. biologinės įvairovės atkūrimas, išsaugojimas ir didinimas, įskaitant „Natura 2000“ vietoves, teritorijas, kuriose esama gamtinių ar kitų specifinių kliūčių, ūkininkauti skirtas gamtiniu požiūriu didelės vertės teritorijas bei Europos kraštovaizdžius;

6.2. dirvožemio erozijos prevencijos ir dirvožemio tvarkymo gerinimas;

6.3. vandentvarkos gerinimas, įskaitant trąšų ir pesticidų valdymo gerinimą, siekiant išsaugoti regionų, kuriuose nustatytos specifinės kliūtys, paviršinius ir požeminius vandenis nuo užteršimo.

7. Priemonės kompleksiniai tikslai – orientuoti į aplinkos apsaugą ir tvarią plėtrą:

7.1. išsaugoti žemės ūkio vietoves, kuriose ekstensyviai ūkininkaujama, ir užtikrinti gamybos pajėgumą;

7.2. išsaugoti biologinę įvairovę ir žemės ūkio gyvybingumą didelės gamtinės vertės agrarinėse teritorijose.

IV SKYRIUS

REMIAMA VEIKLA

8. Pagal priemonę remiamos veiklos sritys, susijusios su aplinkai nekenksmingų ūkininkavimo sistemų skatinimu:

8.1. parama pagal veiklos sritį „Išmoka ūkininkaujantiems vietovėse, kuriose esama didelių gamtinių kliūčių“ skiriama kasmet už kiekvieną žemės ūkio paskirties žemės hektarą, siekiant kompensuoti paramos gavėjams dėl didelių gamtinių kliūčių žemės ūkio gamybai patirtas papildomas išlaidas ir prarastas pajamas;

8.2. parama pagal veiklos sritį „Išmoka ūkininkaujantiems vietovėse, kuriose esama specifinių kliūčių“ skiriama kasmet už kiekvieną žemės ūkio paskirties žemės hektarą, siekiant kompensuoti paramos gavėjams dėl specifinių kliūčių žemės ūkio gamybai patirtas papildomas išlaidas ir prarastas pajamas.

V SKYRIUS

GALIMI PAREIŠKĖJAI

9. Pareiškėjais gali būti žemės ūkio veiklos subjektai, kurie laikosi žemės ūkio veiklos vykdymo kriterijų, nustatytų TI taisyklių III skyriuje, ir kurių žemės ūkio valda (toliau – valda) arba jos dalis:

9.1. yra vietovėje, kurioje esama didelių gamtinių kliūčių (didesnio arba mažesnio intensyvumo), patvirtintoje Programos veiklos srities „Išmoka ūkininkaujantiems vietovėse, kuriose esama didelių gamtinių kliūčių“ aprašyme;

9.2. arba patenka į Šiaurės Lietuvos karstinio regiono ar Nemuno deltos užliejamų pievų teritoriją, kuri priskiriama prie vietovių, kuriose esama specifinių kliūčių, kategorijos, patvirtintos Programos veiklos srities „Išmoka ūkininkaujantiems vietovėse, kuriose esama specifinių kliūčių“ aprašyme.

VI SKYRIUS

TINKAMUMO GAUTI PARAMĄ SĄLYGOS IR REIKALAVIMAI

10. Kompensacinės išmokos mokamos pareiškėjams, kurie atitinka šiuos reikalavimus:

10.1. pareiškėjo valda turi būti įregistruota Vyriausybės 2002 m. rugpjūčio 27 d. nutarimu Nr. 1351 „Dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registro įsteigimo ir jo nuostatų patvirtinimo“ numatyta tvarka ir jos duomenys atnaujinti TI taisyklėse nurodytais terminais;

10.2. pareiškėjas, kuris yra juridinis asmuo, neturi įsiskolinimų Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos ir Valstybiniam socialinio draudimo fondui prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – *Sodra*), o pareiškėjas, kuris yra fizinis asmuo – tik *Sodrai*. Atitiktis šiam kriterijui vertinama nuo paramos paraiškos pateikimo dienos iki kitų kalendorinių metų birželio 1 d. Ši nuostata netaikoma įstaigoms, kurių veikla yra finansuojama iš valstybės ir (arba) savivaldybės biudžeto, bei juridiniams asmenims, kuriems Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka yra atidėti mokesčių ar socialinio draudimo įmokų mokėjimo terminai. Pareiškėjui neiškelta byla dėl bankroto ir jis nėra likviduojamas. Atitiktis šiam reikalavimui tikslinama paraiškos vertinimo metu;

10.3. pareiškėjui draudžiama tyčia dalyti valdą, siekiant gauti didesnę paramos sumą. Tyčiniu valdos dalijimu laikomas neteisėtas valdos ploto suskirstymas į dalis (skaidymas), sumažinant ankstesniais metais deklaruotą pagal priemonę plotą. Valdos padalijimu taip pat laikomi atvejai, kai nustačius galimą tyčinį valdos dalijimą ir Agentūrai paprašius, pareiškėjas Agentūros nustatyta tvarka per pranešime nurodytą terminą nepateikia prašomų įrodymo dokumentų;

10.4. pareiškėjui draudžiama kurti neteisėtas sąlygas paramai gauti. Atitiktis šiam reikalavimui vertinama pagal Galimai neteisėtų sąlygų, sukurtų siekiant gauti tiesiogines išmokas ir paramą už plotus pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemones, nustatymo metodiką, patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2016 m. rugsėjo 28 d. įsakymu Nr. 3D-560 „Dėl Galimai neteisėtų sąlygų, sukurtų siekiant gauti tiesiogines išmokas ir paramą už plotus pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemones, nustatymo metodikos patvirtinimo“ (toliau – Galimai neteisėtų sąlygų metodika);

10.5. pareiškėjas, norintis gauti paramą pagal priemonę už deklaruotas pievas ir (ar) ganyklas, privalo turėti taisyklių 1 priede pateikiamų bent 0,25 SG/ha pievų ir (ar) ganyklų (skaičiuojamas vidurkis per kalendorinius metus pagal Ūkinių gyvūnų registre valdytojo ir (ar) partnerio vardu esančius duomenis nuo praėjusių metų kovo 31 d. iki einamųjų metų balandžio 1 d., vertinant visų deklaruojamų pievų ir (ar) ganyklų, už kurias prašoma paramos, plotų ir atitinkamą laikotarpį laikytų žolėdžių ūkinių gyvūnų santykį).

11. Pareiškėjas privalo deklaruoti visus valdomus žemės ūkio naudmenų ir kitus plotus TI taisyklėse nustatyta tvarka. Deklaruotas žemės ūkio paskirties žemės plotas vietovėse, kuriose esama gamtinių ar kitų specifinių kliūčių, turi būti ne mažesnis kaip 1 ha, susidedantis iš laukų, kurių plotas ne mažesnis kaip 0,1 ha.

12. Pareiškėjams pagal priemonę parama neteikiama, jei jie yra perleidėjai pagal priemonę „Ankstytas pasitraukimas iš prekinės žemės ūkio gamybos“.

13. Pareiškėjai, siekiantys paramos pagal priemonę, gali pretenduoti į paramą už tą patį plotą ir pagal kitas Programos priemones, atsižvelgdami į paramos priemonių ir schemų suderinamumą, kuris pateikiamas TI taisyklių 2 priede „Paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškos pildymo instrukcija“ nurodytoje „Paramos suderinamumo matricioje“, jei jie laikosi savanoriškai prisiimtų įsipareigojimų pagal visas šias priemones.

14. Pareiškėjo atitiktis nustatytoms tinkamumo sąlygoms vertinama pagal paraiškos pateikimo dieną pareiškėjo pateiktus, dokumentais pagrįstus bei viešuosiuose registruose esančius duomenis.

VII SKYRIUS ĮSIPAREIGOJIMAI

15. Pareiškėjas, kuris yra prisiėmęs įsipareigojimus ūkininkauti penkerius metus nuo pirmos gautos išmokos pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonę „Išmokos ūkininkams vietovėse, kuriose yra kliūčių, išskyrus kalnuotas vietoves“ (toliau – priemonė MPŪV) ir šių įsipareigojimų dar neįvykdęs, privalo deklaruoti žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus likusį įsipareigojimų laikotarpį arba iki deklaravimo metų pabaigos pateikti Agentūrai dokumentus, kuriais įrodomas ūkininkavimo faktas, ir nurodyti paraiškos nepateikimo priežastį. Agentūra gali priimti sprendimą administraciniu būdu patikrinti pareiškėjų ūkininkavimo faktą.

16. 15 punkto nuostata netaikoma pareiškėjams, įvykdžiusiems įsipareigojimus pagal priemonę MPŪV, bei pareiškėjams, nuo 2014 metų teikiantiems paraiškas pagal priemonę MPŪV pirmą kartą.

17. Pareiškėjas įsipareigoja ir privalo ūkininkauti ar užsiimti žemės ūkio veikla deklaruotame plote, už kurį teikiama parama:

17.1. iki kitų metų paraiškų teikimo pradžios pagal priemonę. Žemės ūkio valdos išregistravimo atveju, kai valda išregistruojama iki kitų metų paraiškų teikimo pagal priemonę pradžios, laikoma, kad pareiškėjas įsipareigojimo nevykdo, todėl nebetenka teisės į jam priklausiusią paramą, o tais atvejais, kai parama ar jos dalis iki šios datos pareiškėjui jau išmokėta, jis privalo paramą grąžinti. Pažeidimu nelaikomi atvejai, kai ūkininkaujama ar užsiimama žemės ūkio veikla plote, kuris nebepatenka į vietoves, kuriose esama gamtinių ar kitų specifinių kliūčių.

Dėl paramos gavėjų, kurie nevykdo įsipareigojimo ūkininkauti ar užsiimti žemės ūkio veikla deklaruotame plote, už kurį teikiama parama, iki kitų metų paraiškų teikimo pagal priemonę pradžios, ir (arba) ūkininkauja ar užsiima žemės ūkio veikla plote, kuris nebepatenka į vietoves, kuriose esama gamtinių ar kitų specifinių kliūčių, Agentūra gali priimti sprendimą administraciniu būdu patikrinti ūkininkavimo faktą;

17.2. bet ne mažiau kaip 5 metus nuo pirmos gautos išmokos pagal priemonę MPŪV, esant tęstiniais įsipareigojimams, arba ne mažiau kaip 3 metus nuo pirmos gautos išmokos pagal priemonę MPŪV, galutinai nutraukus žemės ūkio veiklą. Tokiu atveju pareiškėjas iki einamųjų metų gruodžio 1 d. privalo informuoti Agentūrą ir pateikti juridinę galią turinčius dokumentus, kuriais įrodoma žemės ūkio veiklos baigtis, prisiimdamas įsipareigojimą dėl tolesnės žemės ūkio veiklos, apimančios žemės ūkio produktų gamybą, savos gamybos žemės ūkio produktų perdirbimą

ir iš jų pagamintų maisto ar ne maisto produktų realizavimą, taip pat paslaugų žemės ūkiui teikimą ir (arba) žemės ūkio naudmenų geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės palaikymą, nevykdymo.

18. Pareiškėjas visoje valdoje privalo laikytis kompleksinės paramos reikalavimų, kurie apima žemės ūkio veiklos valdymo reikalavimus ir trąšų bei augalų apsaugos produktų naudojimo reikalavimus, nurodytus Žemės ūkio veiklos valdymo reikalavimų ir trąšų bei augalų apsaugos produktų naudojimo reikalavimų apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008 m. sausio 16 d. įsakymu Nr. 3D-23 „Dėl Žemės ūkio veiklos valdymo reikalavimų ir trąšų bei augalų apsaugos produktų naudojimo reikalavimų aprašo patvirtinimo ir valdymo kontrolės institucijų paskyrimo“ (toliau – Valdymo reikalavimai), ir žemės ūkio naudmenų geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės reikalavimų (toliau – GAAB reikalavimai), nurodytų Žemės ūkio naudmenų geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės reikalavimų, taikomų nuo 2015 metų, apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. gruodžio 5 d. įsakymu Nr. 3D-932 „Dėl Žemės ūkio naudmenų geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės reikalavimų, taikomų nuo 2015 metų, aprašo patvirtinimo“.

19. Pareiškėjas ir paramos gavėjas įsipareigoja sudaryti tinkamas sąlygas asmenims, turintiems teisę audituoti ir (arba) kontroliuoti, tikrinti, kaip yra vykdoma veikla, laikomasi sąlygų, už ką buvo skirta kompensacinė išmoka.

20. Paramos gavėjas įsipareigoja teikti visą informaciją ir duomenis, reikalingus statistikos tikslams ir programos įgyvendinimo stebėsenai bei reikalingiems vertinimams atlikti.

VIII SKYRIUS

PARAMOS DYDIS IR INTENSIVUMAS

21. Parama pagal veiklos sritį „Išmoka ūkininkaujantiems vietovėse, kuriose esama didelių gamtinių kliūčių“ diferencijuojama atsižvelgiant į vietovės gamtinių kliūčių ir (arba) trūkumų intensyvumą LAU 2 lygmeniu (seniūnijų lygmeniu), kuris vertinamas vidutiniais seniūnijos žemės našumo balais (Vnb):

21.1. vietovėse, kuriose esama didesnio intensyvumo gamtinių kliūčių ir (arba) trūkumų, kompensacinė išmoka yra 61,6 Eur už ha:

21.1.1. vietovėse iki 100 ha imtinai plotas remiamas 100 proc., plotas daugiau kaip 100 ha iki 500 ha imtinai – 70 proc. arba 43 Eur už ha, plotas daugiau kaip 500 ha – 25 Eur už ha;

21.1.2. prie vietovių, kuriose esama didesnio intensyvumo gamtinių kliūčių ir (arba) trūkumų, priskirtos seniūnijos, kurių $Vnb \leq 32$: Alovės sen., Daugų sen., Nemunaičio sen., Pivašiūnų sen., Raitininkų sen., Andrioniškio sen., Skiemonių sen., Birštono m., Leipalingio sen., Viečiūnų sen., Druskininkų m., Beizionių sen., Pastrevio sen., Semeliškių sen., Vievio sen., Ignalinos miesto sen., Ignalinos sen., Kazitiškio sen., Linkmenų sen., Rimšės sen., Vidiškių sen. (Ignalinos r. sav.), Šveicarijos sen., Ruklos sen., Jurbarko miesto sen., Viešvilės sen., Žiez marių sen., Liubavo sen., Ežerėlio sen., Kačerginės sen., Kulautuvos sen., Zapyškio sen., Kelmės sen., Kražių sen., Agluonėnų sen., Būdviečio sen., Kapčiamiesčio sen., Kučiūnų sen., Lazdijų miesto sen., Lazdijų sen., Noragėlių sen., Seirijų sen., Šlavantų sen., Šventėžio sen., Veisiejų sen., Degučių sen. (Marijampolės sav.), Balninkų sen., Čiulėnų sen., Dubingių sen., Giedraičių sen., Inturkės sen., Joniškio sen. (Molėtų r. sav.), Luokesos sen., Mindūnų sen., Suginčių sen., Videniškių sen., Molėtų m., Alsėdžių sen., Babrungo sen., Paukštakių sen., Platelių sen., Plungės miesto sen., Žemaičių Kalvarijos sen., Žlibinų sen., Prienų sen., Stakliškių sen., Radviliškio miesto sen., Daugėdų sen., Rietavo miesto sen., Jūžintų

sen., Kriaunų sen., Obelių sen., Barstyčių sen., Skuodo miesto sen., Akmenynės sen., Baltosios Vokės sen., Butrimonių sen. (Šalčininkų r. sav.), Dainavos sen. (Šalčininkų r. sav.), Dieveniškių sen., Eišiškių sen., Pabarės sen., Turgelių sen., Kuršėnų miesto sen., Bijotų sen., Laukuvos sen., Šilalės kaimiškoji sen., Šilalės miesto sen., Trakėdžio sen., Upynos sen. (Šilalės r. sav.), Žadeikių sen., Juknaičių sen., Saugų sen., Šilutės sen., Kernavės sen., Kaltanėnų sen., Labanoro sen., Pabradės miesto sen., Sarių sen., Strūnaičio sen., Švenčionėlių miesto sen., Švenčionių miesto sen., Švenčionių sen., Tauragės miesto sen., Gadūnavo sen., Luokės sen., Ryškėnų sen., Varnių sen., Žarėnų sen., Aukštadvario sen., Grendavės sen., Lentvario sen., Onušio sen., Rūdiškių sen., Senujų Trakų sen., Trakų sen., Šešuolių sen., Želvos sen., Daugailių sen., Kuktiškių sen., Leliūnų sen., Saldutiškio sen., Sudeikių sen., Tauragnų sen., Utenos miesto sen., Utenos sen., Užpalių sen., Vyžuonų sen., Jakėnų sen., Kaniavos sen., Marcinkonių sen., Matuizų sen., Merkinės sen., Valkininkų sen., Varėnos sen., Avižienių sen., Bezdonių sen., Buivydžių sen., Juodšilių sen., Kalvelių sen., Lavoriškių sen., Maišiagalos sen., Marijampolio sen., Nemenčinės miesto sen., Nemenčinės sen., Nemėžio sen., Paberžės sen., Riešės sen., Rukainių sen., Sudervės sen., Sužionių sen., Zujūnų sen., Visagino m., Antalieptės sen., Antazavės sen., Degučių sen. (Zarasų r. sav.), Dusetų sen., Imbrado sen., Salako sen., Suvieko sen., Turmanto sen., Zarasų miesto sen., Zarasų sen.;

21.2. vietovėse, kuriose esama mažesnio intensyvumo gamtinių kliūčių ir (arba) trūkumų, kompensacinė išmoka yra 50,05 Eur už ha:

21.2.1. vietovėse iki 100 ha imtinai plotas remiamas 100 proc., plotas daugiau kaip 100 ha iki 500 ha imtinai – 70 proc. arba 35 Eur už ha, plotas daugiau kaip 500 ha – 25 Eur už ha;

21.2.2. prie vietovių, kuriose esama mažesnio intensyvumo gamtinių kliūčių ir (arba) trūkumų, priskirtos seniūnijos, kurių $33 \leq V_{nb} \leq 34$: Butrimonių sen. (Alytaus r. sav.), Miroslavo sen., Punios sen., Kurklių sen., Svėdasų sen., Kazokiškių sen., Kietaviškių sen., Ceikinių sen., Dūkšto sen., Naujojo Daugėliško sen., Jonavos miesto sen., Kruonio sen., Nemaitonių sen., Sangrūdės sen., Neveronių sen., Vilkijos sen., Kazlų Rūdės sen., Kukečių sen., Tytuvėnų sen., Užvenčio sen., Endriejavo sen., Priekulės sen., Sedos sen., Alantos sen., Vilkyškių sen., Šiluvos sen., Medingėnų sen., Rietavo sen., Juodupės sen., Rokiškio miesto sen., Gerviškių sen., Jašiūnų sen., Kalesninkų sen., Poškonų sen., Šalčininkų sen., Bilionių sen., Kvėdarnos sen., Pajūrio sen., Palentinio sen., Gardamo sen., Katyčių sen., Švėkšnos sen., Usėnų sen., Vainuto sen., Žemaičių Naumiesčio sen., Jauniūnų sen., Zibalų sen., Cirkliško sen., Magūnų sen., Pabradės sen., Švenčionėlių sen., Viešvėnų sen., Paluknio sen., Vydenių sen., Dūkštų sen., Medininkų sen., Mickūnų sen., Pagirių sen., Rudaminos sen.;

21.3. vietovėse, kurios neteko mažiau palankių ūkininkauti vietovių statuso, patvirtinus naujasias vietovių, kuriose esama didelių gamtinių kliūčių, ribas, kompensacinė metinė išmoka už einamaisiais metais deklaruotą plotą – 25 Eur už ha pereinamuoju (angl. *phasing out scheme*) 2 metų trukmės laikotarpiu 2018–2019 m.:

21.3.1. šiose vietovėse proporcingas išmokų mažinimas (diferencijavimas), kai viršijamas vienos valdos 100 ha ploto ribinis dydis, netaikomas;

21.3.2. ūkininkaujantiems šiose seniūnijose galioja taisyklų 10.5 papunkčio nuostata dėl SG skaičiaus taikymo, norint gauti paramą už deklaruotas pievas ir (ar) ganyklas;

21.3.3. prie vietovių, kurios neteko mažiau palankių ūkininkauti vietovių statuso (didelio arba mažo nepalankumo), patvirtinus naujasias vietovių, kuriose esama didelių gamtinių kliūčių, ribas, priskirtos seniūnijos: Kruopių sen., Anykščių sen., Debeikių sen., Kavarsko sen., Traupio sen., Troškūnų sen., Viešintų sen., Elektrėnų sen., Gilučių sen., Didžiasalio sen., Mielagėnų sen., Tverečiaus

sen., Upninkų sen., Palomenės sen., Paparčių sen., Jankų sen., Pakražančio sen., Šaukėnų sen., Vaiguvos sen., Dovilų sen., Kupiškio sen., Krosnos sen., Šeštokų sen., Natkiškių sen., Pagėgių sen., Karsakiškio sen., Kulių sen., Nausodžio sen., Stalgėnų sen., Šateikių sen., Šiaulėnų sen., Tverų sen., Kamajų sen., Kazliškio sen., Pandėlio sen., Panemunėlio sen., Rokiškio kaimiškoji sen., Notėnų sen., Lekėčių sen., Kaltinėnų sen., Tenenių sen., Alionių sen., Čiobiškio sen., Gelvonų sen., Musninkų sen., Širvintų sen., Adutiškio sen., Svirkų sen., Batakių sen., Gaurės sen., Lauksargių sen., Žygaičių sen., Degaičių sen., Nevarėnų sen., Telšių miesto sen., Tryškių sen., Upynos sen. (Telšių r. sav.), Deltuvos sen., Lyduokių sen., Pabaisko sen., Pivonijos sen., Siesikų sen., Taujėnų sen., Ukmergės miesto sen., Veprių sen., Vidiškių sen. (Ukmergės r. sav.), Žemaitkiemio sen., Gražiškių sen., Vištyčio sen.

22. Parama pagal veiklos sritį „Išmoka ūkininkaujantiems vietovėse, kuriose esama specifinių kliūčių“ diferencijuojama atsižvelgiant į gamtinės kliūties pobūdį:

22.1. intensyvaus karsto zonoje kompensacinė išmoka yra 25 Eur už ha:

22.1.1. vietovėse proporcingas išmokų mažinimas (diferencijavimas), kai viršijamas vienos valdos 100 ha ploto ribinis dydis, netaikomas;

22.1.2. prie intensyvaus karsto zonos, kurioje kliūtis ūkininkavimui sukelia intensyvaus karsto reiškiniai, priskiriamos:

22.1.2.1. Biržų rajono savivaldybėje – Pabiržės, Pačeriaukštės ir Širvėnos seniūnijos;

22.1.2.2. Pasvalio rajono savivaldybėje – Krinčino, Pasvalio miesto, Pasvalio apylinkių, Pumpėnų seniūnijos;

22.2. potvynių užliejamose teritorijose kompensacinė išmoka yra 25 Eur už ha:

22.2.1. vietovėse proporcingas išmokų mažinimas (diferencijavimas), kai viršijamas vienos valdos 100 ha ploto ribinis dydis, netaikomas;

22.2.2. prie potvynių užliejamų teritorijų, kuriose kliūtis ūkininkavimui sukelia periodiškai pasikartojantys potvyniai arba yra reali šių potvynių grėsmė, priskiriamos:

22.2.2.1. Pagėgių savivaldybėje – Lumpėnų, Stoniškių seniūnijos;

22.2.2.2. Šilutės rajono savivaldybėje – Kintų, Rusnės seniūnijos.

23. Parama atsižvelgiant į gamtinių kliūčių ir (arba) trūkumų intensyvumą vietovėse diferencijuojama pareiškėjams, kurie yra susiję asmenys (fiziniai ar juridiniai asmenys), kaip apibrėžta Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo įstatyme ir (arba) kaip nurodyta Europos Komisijos teiktose rekomendacijose dėl mažų ir vidutinių įmonių sampratos ir Europos Teisingumo teismo rekomendacijose dėl sprendimo Nr. C-110/13, vadovaujantis taisyklių 21.1.1 ir (ar) 21.2.1 papunkčiais, jeigu Agentūrai įvertinus susijusių asmenų paraiškose nurodytų laukų, už kuriuos visi šie žemės ūkio veiklos subjektai prašo kompensacinių išmokų, plotų sumą, yra viršijamas deklaruoto ploto ribinis dydis.

24. Paramos suma apskaičiuojama už deklaruotą plotą, atitinkantį paramos teikimo reikalavimus einamaisiais metais, atsižvelgiant į gamtinės kliūties pobūdį ir (ar) intensyvumą, kaip tai numatyta taisyklių 21.1, 21.1.1, 21.2, 21.2.1, 21.3, 21.3.1, 22.1, 22.2 papunkčiuose. Pareiškėjams neteisingai nurodžius valdos ar jos dalies buvimo vietovėje, kurioje esama didelių gamtinių ar kitų specifinių kliūčių, faktą, paramos suma apskaičiuojama pagal nustatytą faktą.

25. Jeigu dalis deklaruoto lauko ploto pagal priemonę patenka į vietovių, kuriose esama didelių gamtinių ar kitų specifinių kliūčių, teritoriją, kompensacinė išmoka gali būti skiriama tik už tą plotą, kuris yra vietovėje su didelėmis gamtinėmis ar specifinėmis kliūtėmis, nurodytoje viename iš taisyklių 21.1.2, 21.2.2, 21.3.3, 22.1.2.1–22.1.2.2, 22.2.2.1–22.2.2.2 papunkčių. Tokiais atvejais

turi būti įbraižomi atskiri laukai, atsižvelgiant į remiamą veiklos sritį ir vietovės kategoriją (ar rūšį) toje veiklos srityje.

26. Vietovių, kuriose esama didelių gamtinių ar kitų specifinių kliūčių, ribos turi sutapti su Lietuvos Respublikos skaitmeninėmis seniūnijų ribomis, vadovaujantis einamųjų metų sausio 1 d. VĮ Registrų centro Adresų registro duomenimis.

IX SKYRIUS

PARAIŠKŲ TEIKIMO TVARKA

27. Pareiškėjas (arba teisės aktų nustatyta tvarka pareiškėjo įgaliotas asmuo), siekdamas gauti kompensacinę išmoką, nuo paraiškų teikimo pradžios iki einamųjų metų birželio 4 d. seniūnijoje pagal pareiškėjo valdos centro adresą dirbančiam seniūnijos darbuotojui pateikia paraišką TI taisyklėse nustatyta tvarka:

27.1. padedamas savivaldybės / seniūnijos darbuotojo (arba pats), naudodamasis PPIS, elektroniniu būdu įbraižo deklaruojamus žemės ūkio naudmenų ir (arba) kitus plotus TI taisyklių nustatyta tvarka bei pateikia kitus paraiškos duomenis. Laukai yra įbraižomi tik vietovių, kuriose esama didelių gamtinių ar kitų specifinių kliūčių teritorijų, sluoksnio ribose, atsižvelgiant į vietovės gamtinės kliūties pobūdį (atskirai: vietovių, kuriose esama didesnio / mažesnio intensyvumo gamtinių kliūčių ir (arba) trūkumų, potvynių užliejamų teritorijų arba intensyvaus karsto zonos), apie tai nurodant paraiškos antrojo lapo 1 lentelės 11 stulpelyje, parinkus atitinkamą sutartinį kodą MA / DI / PO / KR. Pareiškėjo laukai, už kuriuos prašoma paramos pagal priemonę ir kurie patenka į seniūnijų, nurodytų taisyklių 21.3.3 papunktyje, ribas, už kuriuos pareiškėjas prašo paramos pagal priemonę, įbraižomi atitinkamai pažymint sutartiniu kodu PL;

27.2. gali pateikti tik vieną paraišką;

27.3. jeigu nuo ankstesnio valdos duomenų atnaujinimo iki paraiškos pateikimo dienos žemės ūkio valdoje neįvyko pokyčių, pildydamas paraiškos formą, PPIS nurodo, kad atnaujinami valdos duomenys. Jei valdoje įvyko pokyčių, su šių pokyčių įrodymo dokumentais kreipiasi į savivaldybės / seniūnijos darbuotoją, turintį prieigą prie Valdų registro informacinės sistemos, kuris pagal pareiškėjo pateiktus dokumentus, kuriais įrodomi pasikeitimai, atnaujina valdos duomenis šio registro informacinėje sistemoje teisės aktų nustatyta tvarka iki einamųjų metų gruodžio 31 d.;

27.4. pildydamas paraišką nurodo duomenis apie praėjusiais metais valdoje panaudotų mineralinių / organinių trąšų kiekius.

28. Pavėluotai pateiktos paraiškos priimamos iki einamųjų metų birželio 29 d., už kiekvieną pavėluotą darbo dieną galutinė paramos suma mažinama 1 proc. Pasibaigus pavėluotai teikiamų paraiškų priėmimo terminui (po einamųjų metų birželio 29 d.), paraiška priimama tik tais atvejais, kai vėlavimas nepriklauso nuo pareiškėjo valios (pvz.: pareiškėjo mirtis, ilgalaikis profesinis nepajėgumas, stichinė nelaimė, padariusi stiprų poveikį valdai). Tokiais atvejais pareiškėjas ar jo įpėdinis per 15 darbo dienų nuo tos dienos, kai sužinojo arba galėjo sužinoti apie nuo pareiškėjo valios nepriklausančias aplinkybes, savivaldybės / seniūnijos darbuotojui kartu su paraiška pateikia prašymą priimti pavėluotą paraišką ir vėlavimo priežasties pagrindimo dokumentus. Į PPIS įvedami paraiškos duomenys, paraiška patvirtinama. Vėlavimo priežastį pagrindžiantys dokumentai PPIS neregistruojami, o jų originalai siunčiami paštu Agentūrai, kuri priima sprendimą dėl tokios paraiškos priėmimo. Minėtais atvejais pareiškėjas gali pateikti paraišką ir pats ją užpildydamas,

prisijungęs per PPIS per elektroninę bankininkystę, o vėlavimo priežasties pagrindimo dokumentus išsiųsdamas paštu Agentūrai. ŽŪIKVC, gavęs Agentūros sprendimą, kad tokia paraiška gali būti priimta, elektroninius paraiškos duomenis perduoda Agentūrai. Paraiškos, pateiktos pasibaigus pavėluotai teikiamų paraiškų priėmimo terminui (po einamųjų metų birželio 29 d.), priimamos iki einamųjų metų spalio 31 d. Vėliau paraiškos nepriimamos.

29. Pasikeitus deklaruotiems duomenims po paraiškos pateikimo, pareiškėjas iki einamųjų metų birželio 29 d.:

29.1. gali pakeisti paraiškos duomenis PPIS užpildydamas prašymo pakeisti paraiškos duomenis elektroninę formą. Tokiu atveju, savivaldybės / seniūnijos darbuotojui išspausdinus prašymo pakeisti paraiškos duomenis formą, užpildytą pagal pareiškėjo pateiktus duomenis, pareiškėjas patikrina nurodytus duomenis ir patvirtina jų teisingumą pasirašydamas. Išspausdintas ir pareiškėjo bei savivaldybės / seniūnijos darbuotojo parašais patvirtintas prašymas pakeisti paraiškos duomenis lieka pareiškėjui. Pareiškėjui parašu patvirtinus prašymo pakeisti paraiškos duomenis duomenų teisingumą, savivaldybės / seniūnijos darbuotojas užpildo Prašymų pakeisti paramos už žemės ūkio naudmenas ir kitus plotus bei gyvulius paraiškų duomenis priėmimo registrą (toliau – Prašymų pakeisti paraiškų duomenis priėmimo registras), kurio forma pateikta TI taisyklių 8 priede, kartu su pareiškėju jame pasirašo ir PPIS patvirtina prašymą pakeisti paraiškos duomenis. Pareiškėjas gali pakeisti paraiškos duomenis prisijungęs prie PPIS (toku atveju PPIS patvirtinus prašymą pakeisti paraiškos duomenis, prašymas pakeisti paraiškos duomenis yra laikomas pateiktu);

29.2. gali taisyti įbraižytų laukų grafinį vaizdą (netikslaus deklaruojamų laukų įbraižymo atveju), jei toks taisymas galimas nekeičiant TI taisyklių 1 priede pateiktos paraiškos 2 lapo lentelės duomenų (įbraižytų laukų ploto);

30. Prašymai pakeisti paraiškos duomenis, pateikti einamaisiais metais nuo birželio 5 d. iki birželio 29 d., laikomi pavėluotai pateiktais ir už kiekvieną pavėluotą darbo dieną paramos suma už visą lauką (jei yra įbraižomas naujas laukas arba prašyme pakeisti paraiškos duomenis pavėluotai prašoma paramos pagal priemonę) arba didinamą lauko dalį (jei yra didinamas jau įbraižytas laukas) mažinama 1 proc., išskyrus atvejus, kai:

30.1. taisomas įbraižytų laukų grafinis vaizdas (netikslaus deklaruojamų laukų įbraižymo atveju), ir toks taisymas galimas be paraiškos 2 lapo lentelės duomenų (įbraižytų laukų ploto) keitimo;

30.2. keičiamas deklaruojamo žemės ūkio naudmenų ar kito ploto kodas. Tais atvejais, kai yra keičiamas žemės ūkio naudmenų kodas, prašymas pakeisti paraiškos duomenis, pateiktas nuo einamųjų metų birželio 5 d. iki birželio 29 d., nelaikomas pavėluotai pateiktu, jeigu toks keitimas nedaro įtakos žalinimo reikalavimų įgyvendinimui;

30.3. keičiami paraiškos pirmajame lape nurodyti duomenys ar atsisakoma paramos už atskirus laukus ar paramos pagal visą paraišką;

31. Jeigu prieš tai, kai pareiškėjas savivaldybės / seniūnijos darbuotojo padedamas pakeičia paraiškos duomenis (arba prieš tai, kai pareiškėjas pakeičia juos pats, prisijungęs prie PPIS), Agentūra buvo informavusi pareiškėją apie ketinimą atlikti patikrą vietoje ar pranešusi apie paraiškoje aptiktas klaidas, kaip tai numatyta taisyklių 37 punkte, pareiškėjui taikomos sankcijos, numatytos taisyklių 42.3 ir 42.6 papunkčiuose.

32. Taisyklių 30 punkto nuostatos dėl paramos sumos mažinimo pavėluotai teikiant prašymus pakeisti paraiškos duomenis netaikomos, jei norima keisti paraiškos pirmajame lape

nurodytus duomenis bei atsisakoma paramos už atskirus laukus arba visos paramos pagal paraišką (išskyrus šių taisyklių 33 punkte nustatytus atvejus).

33. Jei po einamųjų metų birželio 29 d. pareiškėjas nori atsisakyti visos paramos pagal paraišką arba jos dalies (už atskirus laukus), jis tai gali padaryti bet kuriuo metu nuo paraiškos pateikimo iki paramos gavimo dienos, raštu pateikęs prašymą Agentūrai. Pareiškėjui atsisakius visos paramos pagal paraišką arba jos dalies, jam nėra taikomos sankcijos pagal taisykles, tačiau tik tuo atveju, jei iki paramos atsisakymo dienos Agentūra nebuvo pranešusi pareiškėjui apie ketinamą atlikti patikrą vietoje ar apie paraiškoje aptiktas klaidas, kaip tai numatyta taisyklių 37 punkte.

34. Jei pareiškėjas nori pakeisti paraiškos pirmajame lape nurodytus duomenis, jis tai gali padaryti laikotarpiu nuo paraiškos pateikimo iki lėšų pervedimo pareiškėjui dienos.

35. Pasibaigus paraiškų priėmimo terminui, paraiškoje nurodyta banko sąskaita ar ryšio duomenys (adresas, telefonas, faksas, el. pašto adresas) gali būti tikslinami raštu pateikus prašymą Agentūrai arba per Agentūros informacinį portalą (toliau – Portalas). Teikiant Agentūrai prašymus dėl banko sąskaitos, į kurią bus pervedamos paramos lėšos, pakeitimo, prašymą pasirašiusiojo asmens parašo tikrumas turi būti patvirtintas notaro arba seniūno Lietuvos Respublikos notariato įstatymo nustatyta tvarka. Patvirtinti pasirašiusiojo asmens parašo tikrumą taip pat gali Agentūros darbuotojas.

36. Informaciją apie paraiškos duomenis pareiškėjas gali rasti Portale arba jos teirautis Agentūroje telefonais, nurodytais Agentūros interneto svetainėje www.nma.lt, elektroniniu paštu (info@nma.lt) arba raštu, arba atvykęs į Agentūrą (Blindžių g. 17, Vilnius). Taip pat informacijos gali kreiptis į savivaldybes (seniūnijas). Pareiškėjas, teikdamas prašymą raštu ar elektroniniu paštu, turi nurodyti savo vardą, pavardę, asmens kodą (fizinis asmuo), įmonės pavadinimą ir kodą (juridinis asmuo), adresą, telefono numerį, valdos numerį.

37. Pareiškėjas laikomas informuotu apie paraiškoje esančias klaidas, apie patikros vietoje nustatytus neatitikimus nuo informacijos apie jas paskelbimo Portale dienos. Pareiškėjas gali būti papildomai informuojamas raštu, elektroniniu paštu arba trumpąja žinute mobiliuoju telefonu, jeigu tokį pageidavimą nurodo paraiškoje. Agentūra apie patikros vietoje nustatytus neatitikimus ir klaidas pareiškėjus informuoja Portale, elektroniniu paštu arba neregistruotu laišku siųsdama informaciją apie patikrą vietoje arba nuotolinę patikrą.

X SKYRIUS

PARAIŠKŲ ADMINISTRAVIMO TVARKA

38. Priemonę administruoja Agentūra pagal Agentūros direktoriaus įsakymu patvirtintus administravimo tvarkos aprašus.

39. Savivaldybės (seniūnijos), ŽŪIKVC ir Agentūra vykdo TI taisyklėse nurodytas funkcijas.

XI SKYRIUS

SANKCIJOS

40. Detali sankcijų apskaičiavimo ir taikymo tvarka nustatyta Programos administravimo taisyklėse ir Sankcijų už teisės aktų nuostatų pažeidimus įgyvendinant Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės taikymo metodikoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. gruodžio 4 d. įsakymu Nr. 3D-929 „Dėl Sankcijų už teisės aktų nuostatų pažeidimus įgyvendinant Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės taikymo metodikos patvirtinimo“.

41. Jeigu naudmenų ar kitų plotų nedeklaravęs, tačiau jų nuosavybės ar valdymo teisę turintis asmuo praneša apie pareiškėją, kuris einamaisiais arba praėjusiais metais neteisėtai deklaravo jo valdomus plotus, arba yra gaunamas skundas, pranešimas ar kita informacija apie galbūt netiksliai ir (arba) neteisėtai pareiškėjo einamaisiais arba praėjusiais metais deklaruotą plotą, parama už šiuos plotus pareiškėjui mokama, o išmokėta parama nesusigrąžinama tik tuo atveju, jeigu jis pateiks šių plotų dirbimo (žemės ūkio veiklą, kuri įrodoma pagal žemės ūkio produkcijos realizavimo bei kitus minėtos veiklos fakto patvirtinimo dokumentus) bei žemės valdymo teisės (nuosavybės, nuomos ar kitais pagrindais) patvirtinimo dokumentus, o jei deklaruoti plotai yra valdomi kelių bendraturčių (žemės sklypas valdomas pagal idealiąsias dalis) ir nėra notariškai patvirtinta ir įregistruota viešajame registre naudojimosi žemės sklypu tvarka, kartu su žemės dirbimo ir valdymo dokumentais pareiškėjas privalo pateikti rašytinius visų bendraturčių sutikimus, kur būtų aiškiai išskirta valdoma žemės sklypo dalis. Agentūra, remdamasi žemės sklypo planu ir valdymo teisę pagrindžiančiais dokumentais, rašytiniais bendraturčių sutikimais, nustato, ar pareiškėjas teisėtai deklaruoja minėtus plotus. Pareiškėjui, įrodžiusiam žemės ūkio veiklos (dirbimo) faktą deklaruotoje žemės sklypo dalyje ar visame žemės sklype ir žemės valdymo teisę (pagal žemės valdymo teisės patvirtinimo dokumentus ir bendraturčių sutikimus, nustatius deklaravimo teisėtumą deklaruotoje žemės sklypo dalyje ar visame žemės sklype), išmokos mokamos, o išmokėta parama nesusigrąžinama. Už paramai deklaruotus plotus, kuriuose pareiškėjas neužsiėmė žemės ūkio veikla ir (arba) kuriuos deklaravo neturėdamas žemės valdymo teisės, taikomos sankcijos dėl neteisingo deklaravimo, numatytos taisyklų 42.3 papunktyje.

42. Pagal priemonę taikomos specifinės sankcijos:

42.1. jei nesilaikoma įsipareigojimo ūkininkauti ar užsiimti žemės ūkio veikla deklaruotame plote iki kitų metų paraiškų teikimo pradžios pagal priemonę ir (arba) tęstinio įsipareigojimo ūkininkauti mažiausiai 5 metus nuo pirmos gautos išmokos pagal priemonę MPŪV, parama nemokama, o jau išmokėta paramos pagal atitinkamą priemonę suma susigrąžinama, išskyrus atvejus:

42.1.1. kai paramos gavėjas, kuris ūkininkavo ar užsiėmė žemės ūkio veikla ne mažiau kaip 3 metus nuo pirmos gautos išmokos pagal priemonę MPŪV, galutinai nutraukia žemės ūkio veiklą, išskyrus atvejus, kai nustatomas pažeidimas, kada paramos gavėjas nesilaiko įsipareigojimo dėl žemės ūkio veiklos nevykdymo ir, informavęs Agentūrą apie žemės ūkio veiklos nutraukimą bei pateikęs jai dokumentus, kuriais įrodoma žemės ūkio veiklos baigtis, vykdo prekinę žemės ūkio gamybą ir (arba) gauna pajamų iš prekinės žemės ūkio gamybos;

42.1.2. kai paramos gavėjas perduoda visą ar dalį valdos kitam asmeniui tuo laikotarpiu, kuriuo galioja įsipareigojimas paramai gauti;

42.2. dėl vėlavimo pateikti paraiškas:

42.2.1. už kiekvieną pavėluotą darbo dieną apskaičiuota paramos suma mažinama 1 proc.;

42.2.2. pavėluotai pateikus prašymą dėl paraiškos duomenų keitimo, už kiekvieną pavėluotą darbo dieną paramos suma už tą lauką, kurio duomenys keičiami, mažinama 1 proc.;

42.2.3. paraiška, pateikta po einamųjų metų birželio 29 dienos, nepriimama, išskyrus 28 punkte nurodytą atvejį;

42.3. dėl neteisingo deklaravimo pagal remiamas grupes:

42.3.1. kai deklaruotas plotas viršija faktinį nuo 3 proc. arba 2 ha faktinio ploto, einamaisiais metais parama pagal remiamą grupę mokama už faktinį plotą, sumažintą 1,5 karto iš faktinio ploto atėmus deklaruoto ir faktinio plotų skirtumo dydžius;

42.3.2. kai deklaruotas plotas viršija faktinį nuo 3 iki 10 proc. faktinio ploto, pagal šių taisyklių 40.3.1 papunktį apskaičiuota sankcija sumažinama 50 proc., jeigu tam paramos gavėjui nebuvo skirta jokia su priemone susijusi sankcija už deklaruotą per didelį plotą;

42.3.3. kai paramos gavėjui buvo pritaikyta sankcija vadovaujantis taisyklių 42.3.2 papunkčio nuostatomis, o kitais paraiškų teikimo metais tam paramos gavėjui turi būti skirta kita sankcija dėl neteisingo deklaravimo priemonėje remiamos grupės lygiu, iš paramos gavėjo susigražinama sankcijos suma, kuri buvo sumažinta praėjusiais metais pagal taisyklių 42.3.2 papunktį, ir taikomos sankcijos dėl neteisingo deklaravimo pagal taisyklių 42.3.1 papunktį;

42.4. pareiškėjui neleidus atlikti patikros vietoje bent viename jo deklaruotų laukų, pareiškėjui parama nemokama ir taikomos ilgalaikės sankcijos. Jei pareiškėjas patikros vietoje metu nepateikia dokumentų, susijusių su priimtų įsipareigojimų vykdymu, laikoma, kad jis įsipareigojimo nesilaiko (išskyrus teisės aktuose nustatytus atvejus, kai pareiškėjui, neturinčiam reikiamų dokumentų patikros vietoje metu, leidžiama per nustatytą laikotarpį pateikti juos Agentūrai);

42.5. už GAAB reikalavimų ir Valdymo reikalavimų pažeidimus sankcijos dydis apskaičiuojamas pagal Sankcijų už kompleksinės paramos reikalavimų pažeidimą taikymo metodiką, patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2009 m. gegužės 4 d. įsakymu Nr. 3D-306 „Dėl Sankcijų už kompleksinės paramos reikalavimų pažeidimą taikymo metodikos patvirtinimo“;

42.6. dėl atskirų žemės ūkio naudmenų (išskyrus esančių namų valdos žemėje) plotų nedeklaravimo:

42.6.1. nustačius, kad skirtumo tarp viso pagal priemonę deklaruoto ploto ir viso pagal priemonę deklaruoto ploto bei viso nedeklaruotų laukų ploto sumos santykis su visu pagal priemonę deklaruotu plotu viršija 3 proc., bet neviršija 30 proc., parama pagal priemonę sumažinama 1 proc.;

42.6.2. nustačius, kad skirtumo tarp viso pagal priemonę deklaruoto ploto ir viso pagal priemonę deklaruoto ploto bei viso nedeklaruotų laukų ploto sumos santykis su visu pagal priemonę deklaruotu plotu viršija 30 proc., bet neviršija 50 proc., parama pagal priemonę sumažinama 2 proc.;

42.6.3. nustačius, kad skirtumo tarp viso pagal priemonę deklaruoto ploto ir viso pagal priemonę deklaruoto ploto bei viso nedeklaruotų laukų ploto sumos santykis su visu pagal priemonę deklaruotu plotu viršija 50 proc., parama pagal priemonę sumažinama 3 proc.;

42.7. jei pareiškėjas, deklaravęs pluoštinių kanapių lauką, nepasirūpino narkotinės medžiagos (tetrahidrokanabinolio – THC) kiekio tyrimo atlikimu (arba kitais atvejais, kurie priklauso nuo pareiškėjo), o Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos parengtoje Pažymoje apie pluoštinių kanapių augintojus ir pluoštinių kanapių mėginiuose nustatytus

THC kiekius, pateiktoje Agentūrai iki einamųjų metų spalio 30 d., nenurodyta informacija apie ši kanapių augintoją, išmoka jam pagal priemonę einamaisiais metais nemokama;

42.8. atliekant ilgalaikių sankcijų išskaičiavimą, atsižvelgiama į pateiktų paraiškų pagal kitas Programos priemones pateikimo datą ir mokėjimus. Ilgalaikė sankcija, nustatyta taisyklių 42.4 papunktyje, yra išskaičiuojama iš bet kokios pareiškėjams per trejus kalendorinius metus, einančius po tų kalendorinių metų, kuriais nustatytas pažeidimas, priskaičiuotos paramos sumos (mokamos iš Europos žemės ūkio garantijų fondo, Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai ar valstybės biudžeto lėšų, kurių asignavimų valdytoja yra Žemės ūkio ministerija). Ilgalaikės sankcijos gali būti pradėtos išskaičiuoti iš paramos sumos, priskaičiuotos pažeidimo nustatymo metais;

42.9. jei pareiškėjai nesilaiko žemės ūkio veiklos vykdymo kriterijų (bent vieno iš jų), nustatytų TI taisyklių III skyriuje, laikoma, kad paramai netinkamame plote (lauke ar lauko dalyje su nustatytu pažeidimu) yra neteisingo deklaravimo atvejis;

42.10. pareiškėjams arba paramos gavėjams, neteisėtai sukūrusiems sąlygas paramai gauti, parama nėra teikiama, o jau išmokėta paramos suma yra susigrąžinama;

42.11. įtarusi, kad pareiškėjas sumažino ankstesniais metais deklaruotą pagal priemonę plotą, siekdamas gauti didesnę paramos sumą, kai viršijamas vienos valdos ploto ribinis dydis (už pirmuosius 100 (ar 500) hektarų), Agentūra paraišką vertina vadovaudamasi Galimai neteisėtų sąlygų metodika ir prireikus gali paprašyti pareiškėjo pateikti visų plotų, kuriuos pareiškėjas deklaravo praėjusiais metais, žemės dirbimo (žemės ūkio veiklos) įrodymo dokumentus ir žemės nuosavybės ar žemės valdymo teisės (nuomos, panaudos sutartys ar kita) patvirtinimo dokumentus. Pareiškėjui, nepateikusiam nurodytų dokumentų per Agentūros pranešime nurodytą terminą ar pateikusiam ne visus dokumentus, arba iš pateiktų dokumentų nustačius, kad valda buvo padalyta siekiant gauti didesnę paramos sumą, parama pagal priemonę neteikiama;

42.12. jei pareiškėjo valdoje einamaisiais metais atlikus patikrą vietoje, kurios metu valdoje laikomi ūkiniai gyvūnai buvo tikrinami pagal Ūkinių gyvūnų registre valdytojo ir (ar) partnerio vardu esančius duomenis, nustatytas SG skaičiaus neatitikimas, laikoma reikalavimų neatitikimu;

42.13. pareiškėjui ir (ar) valdos partneriui neleidus Agentūros darbuotojui atlikti patikros vietoje siekiant tinkamai suskaičiuoti laikomus ūkinius gyvūnus arba nesudarius kitų tinkamų sąlygų (neleidus pažymėti specialiomis priemonėmis, neatskyrus gyvūnų grupėmis, nesuvarius į užtvarus ir pan.), išmokos pagal priemonę pareiškėjui nemokamos.

43. Agentūra turi teisę ankstesniais ar einamaisiais metais pateiktas paraiškas administruoti iš naujo bei priimti sprendimus dėl reikalavimo grąžinti visą ar dalį išmokėtos paramos sumos ir (arba) taikyti kitas poveikio priemones už su prašoma arba gauta parama susijusių įsipareigojimų nevykdymą ir (arba) nustatytų reikalavimų nesilaikymą, atlikusi administracinį patikrinimą ir (arba) patikrą vietoje, tada, kai pareiškėjas nesilaikė paramos suteikimo ar paraiškoje numatytų reikalavimų ar pažeidė paramos gavimo ir naudojimo sąlygas. Už paramai netinkamą plotą, nustatytą atnaujinus KŽS_DB5LT arba einamųjų metų patikros vietoje metu, išmokėta parama iš deklaravusių pareiškėjų susigrąžinama už ketverius metus (arba, Agentūrai pagal jos nustatytą tvarką išnagrinėjus ir nustačius atvejus, kai plotas paramai netinkamas mažiau nei ketverius metus – už tiek metų, kiek plotas buvo netinkamas paramai) skaičiuojant nuo metų, kuriais buvo padarytas (užfiksuotas) pažeidimas, tačiau ne ilgiau nei iki paskutiniųjų metų, prieš kuriuos buvo daryti ortofotografiniai žemėlapiai (arba, Agentūrai pagal jos nustatytą tvarką išnagrinėjus ir nustačius atvejus, kai plotas paramai netinkamas ilgiau nei iki paskutiniųjų metų, prieš kuriuos buvo daryti

ortofotografiniai žemėlapiai – už tiek metų, kiek plotas buvo netinkamas paramai, bet ne daugiau kaip už ketverius metus).

44. Paramos susigrąžinimas taip pat taikomas ir tais atvejais, kai pareiškėjas, norėdamas gauti paramą, pateikė melagingą informaciją arba dėl aplaidumo nepateikė būtinos informacijos. Tokiu atveju pareiškėjas netenka teisės dalyvauti veikloje pagal priemonę ištisus kalendorinius metus, kuriais nustatyta, kad nesilaikoma reikalavimų, ir kitus kalendorinius metus.

45. Kilus abejonių, kad pareiškėjas pateikė neteisingus duomenis, Agentūra gali sustabdyti paraiškos administravimą, kol bus gautos išvados dėl jų teisingumo. Jei dėl pareiškėjo veiklos yra pradėtas ar atliekamas ikiteisminis tyrimas, Agentūra gali sustabdyti paraiškos administravimą, kol bus baigti teisiniai procesai.

46. Einamaisiais metais taikomų sankcijų suma negali viršyti 100 proc. mokėtinės paramos sumos.

47. Sankcijos netaikomos, jei nustatytų reikalavimų ir apribojimų nesilaikoma dėl nenugalimos jėgos (*force majeure*) atveju, jei pareiškėjas ir (arba) paramos gavėjas per 15 darbo dienų nuo tada, kai sužinojo ar turėjo sužinoti apie šią aplinkybę, raštu informavo ir pateikė tai įrodančius dokumentus Agentūrai. Išnykus nenugalimos jėgos aplinkybėms, pareiškėjai ir (arba) paramos gavėjai privalo toliau laikytis prisiimtų įsipareigojimų ir (arba) teisės aktuose nustatytų reikalavimų.

XII SKYRIUS

ŽEMĖS ŪKIO VALDOS PERDAVIMAS

48. Paramos gavėjui perleidus (pardavus, išnuomojus ar kitu panašiu su atitinkamais gamybos vienetais susijusiu sandoriu) Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre įregistruotą valdą arba dalį valdos po to, kai valdos perleidėjas jau yra pateikęs paraišką, bet dar neįvykdęs visų paramos skyrimo sąlygų ir reikalavimų pagal priemonę, valdos perleidėjui parama neskiriama. Tokiu atveju parama skiriama valdos perėmėjui, jei:

48.1. valdos perėmėjas nuo einamųjų metų birželio 4 d. iki lėšų pervedimo pareiškėjui dienos praneša Agentūrai apie valdos perėmimą, pateikdamas pranešimą apie valdos perėmimą, prašymą skirti paramą bei valdos perėmimo fakto patvirtinimo dokumentus (žemės, kito nekilnojamojo turto pirkimo–pardavimo, nuomos, panaudos ar kitos sutarties kopiją, paveldėjimo teisės liudijimo kopiją ar pan.) savivaldybei (seniūnijai) pagal valdos registravimo vietą;

48.2. valdos perėmėjas prisiima atsakomybę toliau laikytis įsipareigojimų ir vykdyti reikalavimus, kurie kyla iš perleidėjo paraiškos pagal priemonę einamaisiais metais. Valdos perleidėjo mirties atveju valdos perėmėjas taip pat prisiima perleidėjo įsiskolinimus Agentūrai už ankstesnius metus. Valdos perėmėjas valdos perleidėjo mirties atveju pateikia Agentūrai raštišką susitarimą su visais paveldėtojais dėl valdos perleidėjo skolų grąžinimo ir jam priklausančių išmokų iki valdos perėmimo momento;

48.3. valdos perleidėjas neturi įsiskolinimų Agentūrai, Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui, Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetui (netaikoma perleidėjams, kuriems Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka yra atidėti socialinio draudimo įmokų ir (arba) mokesčių mokėjimo terminai).

49. Valdos ir dalies valdos perleidėjas / perėmėjas per 30 kalendorinių dienų nuo valdos perleidimo / perėmimo dienos privalo perduoti pasikeitusius valdos registravimo duomenis Valdų

registru, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registro nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. rugpjūčio 27 d. nutarimu Nr. 1351 „Dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registro įsteigimo ir jo nuostatų patvirtinimo“, reikalavimais.

50. Jei visa valda arba dalis valdos perduodama po to, kai valdos perleidėjas jau yra pateikęs paraišką ir įvykdęs visus reikalavimus, nustatytus pagal priemonę, jis turi informuoti Agentūrą apie valdos perdavimą. Valdos valdytojo mirties atveju valdos duomenis atnaujinti ir Agentūrą informuoti apie valdos perėmimą (po valdos valdytojo mirties) privalo paveldėtojas, kuris tęsia valdoje ekonominę veiklą.

51. Žemės ūkio valdos perleidimo atveju, kai valda yra perduodama kitam žemės ūkio veiklos subjektui, kuris buvo įregistravęs valdą iki perleidimo, sujungtoms valdoms paliekamas perėmėjo valdos atpažinties kodas, o valdos perleidėjo unikalūs valdos atpažinties kodas pripažįstamas negaliojančiu.

52. Žemės ūkio valdos išregistravimo atveju, kai valda išregistruojama iki kitų metų paraiškų pagal priemonę teikimo pradžios, pareiškėjas nebetenka teisės į jam priklausiusią paramą, o tais atvejais, kai parama ar jos dalis iki šios datos pareiškėjui jau išmokėta, jis privalo paramą grąžinti.

53. Pareiškėjai kartą per kalendorinius metus, bet ne vėliau kaip iki einamųjų metų gruodžio 31 d., atnaujina savo valdų registracijos duomenis Valdų registre.

XIII SKYRIUS ATSAKOMYBĖ

54. Už paraiškos bei kitus duomenis atsako juos pateikę pareiškėjai.

55. Už pareiškėjų informavimą paramos teikimo klausimais, paraiškos duomenų įvedimą ir patvirtinimą PPIS (kai paraiška pateikiama savivaldybės / seniūnijos darbuotojui) atsakingos savivaldybės (seniūnijos). Savivaldybė (seniūnija):

55.1. gavusi iš Agentūros arba ŽŪIKVC informaciją apie paraiškose nustatytus netikslumus ar paraiškų vertinimo rezultatus, apie tai informuoja pareiškėjus;

55.2. norėdama gauti informaciją apie pareiškėjus, kreipiasi į Agentūrą;

55.3. atsako už jai teikiamų pareiškėjų asmens duomenų apsaugą teisės aktų nustatyta tvarka;

55.4. saugo ir prireikus nustatyta tvarka Agentūrai teikia Paraiškų priėmimo ir (arba) Prašymų pakeisti paraiškų duomenis registrus;

55.5. perduoda Agentūrai kitus dokumentus.

56. ŽŪIKVC:

56.1. atsako už tinkamą PPIS veikimą, paraiškų priėmimo ir keitimo darbų organizavimą;

56.2. perduoda Agentūrai paraiškų ir prašymų pakeisti paraiškos duomenis elektroninius duomenis;

56.3. atlieka SG perskaičiavimo funkciją. SG skaičiavimų duomenys turi būti perduoti Agentūrai iki einamųjų metų rugsėjo 10 d.

57. Už paraiškų administravimą, administracinę patikrą, patikrą vietoje ir nuotolinę patikrą, paramos dydžio apskaičiavimą ir išmokėjimą paramos gavėjams, lėšų apskaitą, ataskaitų teikimą atsako Agentūra.

58. Pareiškėjų pateikti duomenys Lietuvos Respublikos institucijų, kitų Europos Sąjungos šalių institucijų, Europos Sąjungos Komisijos, Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) ir Europos Audito Rūmų bus apdoroti elektroniniu būdu ir panaudoti kontrolės tikslais.

59. Pareiškėjai už taisyklėse nurodytų įsipareigojimų ir reikalavimų nesilaikymą, taip pat gavę išmokas neteisėtai, arba asmenys, prisidėję prie neteisėtų išmokų gavimo (sąmoningai patvirtinę klaidingus duomenis), atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

XIV SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

60. Pareiškėjas ir (arba) paramos gavėjas, nesutinkantis su Agentūros priimtais sprendimais ar veiksmais (neveikimu), turi teisę juos apskusti šiame skyriuje nustatyta tvarka.

61. Agentūros konkrečių valstybės tarnautojų ir (arba) darbuotojų veiksmus (neveikimą) pareiškėjas gali apskusti Agentūros direktoriui raštu per 15 darbo dienų nuo tos dienos, kai jis sužinojo ar turėjo sužinoti apie tokius veiksmus (neveikimą).

62. ŽŪIKVC konkrečių darbuotojų veiksmus (neveikimą) pareiškėjas gali apskusti ŽŪIKVC generaliniam direktoriui raštu per 15 darbo dienų nuo tos dienos, kai jis sužinojo ar turėjo sužinoti apie tokius veiksmus (neveikimą).

63. Agentūros ir ŽŪIKVC sprendimai arba veiksmai (neveikimas) gali būti skundžiami Lietuvos administracinių ginčų komisijai arba Vilniaus apygardos administraciniam teismui Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

Priedo pakeitimai:

Nr. [3D-125](#), 2016-03-15, paskelbta TAR 2016-03-17, i. k. 2016-05145

Nr. [3D-186](#), 2018-03-27, paskelbta TAR 2018-03-28, i. k. 2018-04696

Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų
programos priemonės „Išmokos už
vietoves, kuriose esama gamtinių ar kitų
specifinių kliūčių“ įgyvendinimo
taisyklių
1 priedas

**SUTARTINIŲ GYVULIŲ (SG) RŪŠIS IR SKAIČIUS SIEKiant GAUTI IŠMOKAS UŽ
PIEVAS IR (AR) GANYKLAS PAGAL PRIEMONĘ „IŠMOKOS UŽ VIETOVES,
KURIOSE ESAMA GAMTINIŲ AR KITŲ SPECIFINIŲ KLIŪČIŲ“**

Nr.	Gyvūnų rūšis	Vienas gyvūnas sudaro SG/ha
1.	Karvės, buliai, vyresni nei 2 m.	1
2.	Galvijai (prieauglis) nuo 1 iki 2 m.	0,7
3.	Veršeliai iki 1 m.	0,25
4.	Taurieji elniai	0,2
5.	Danieliai, dėmėtieji elniai	0,11
6.	Bizonai, stumbrai	0,6
7.	Avys, ožkos	0,07
8.	Arkliai nuo 1 m.	1
9.	Kumeliukai iki 1 m.	0,4
14.	Triušiai (patinai ir patelės su prieaugliu iki atjunkymo)	0,025
15.	Stručiai (suaugę gyvūnai)	0,4
16.	Šinšilos	0,0014
17.	Bitės (1 bičių šeima)	0,059

Papildyta priedu:

Nr. [3D-186](#), 2018-03-27, paskelbta TAR 2018-03-28, i. k. 2018-04696

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-723](#), 2015-09-25, paskelbta TAR 2015-09-25, i. k. 2015-14273

Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. balandžio 1 d. įsakymo Nr. 3D-245 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Išmokos už vietoves, kuriose esama gamtinių ar kitų specifinių kliūčių“ įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-866](#), 2015-11-25, paskelbta TAR 2015-11-25, i. k. 2015-18674

Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. balandžio 1 d. įsakymo Nr. 3D-245 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Išmokos už vietoves, kuriose esama gamtinių ar kitų specifinių kliūčių“ įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-125](#), 2016-03-15, paskelbta TAR 2016-03-17, i. k. 2016-05145

Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. balandžio 1 d. įsakymo Nr. 3D-245 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Išmokos už vietoves, kuriose esama gamtinių ar kitų specifinių kliūčių“ įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-351](#), 2016-06-07, paskelbta TAR 2016-06-08, i. k. 2016-15418

Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. balandžio 1 d. įsakymo Nr. 3D-245 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Išmokos už vietoves, kuriose esama gamtinių ar kitų specifinių kliūčių“ įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

5.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-585](#), 2016-10-12, paskelbta TAR 2016-10-13, i. k. 2016-25029

Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. balandžio 1 d. įsakymo Nr. 3D-245 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Išmokos už vietoves, kuriose esama gamtinių ar kitų specifinių kliūčių“ įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

6.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-134](#), 2017-02-23, paskelbta TAR 2017-03-01, i. k. 2017-03358

Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. balandžio 1 d. įsakymo Nr. 3D-245 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Išmokos už vietoves, kuriose esama gamtinių ar kitų specifinių kliūčių“ įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

7.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-186](#), 2018-03-27, paskelbta TAR 2018-03-28, i. k. 2018-04696

Dėl žemės ūkio ministro 2015 m. balandžio 1 d. įsakymo Nr. 3D-245 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Išmokos už vietoves, kuriose esama gamtinių ar kitų specifinių kliūčių“ įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo